

Cancelari'a Redactiunii:

Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 32.

Locuinti'a Redactorului:

Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 19.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decâtu numai de la corespundintii regulari ai „Federatiunii“
Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Luni-a, Mèrcuri-a, Vineri-a ser'a, si Dominec'a deminèti'a.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu întregu . . . 15 fl.

Pentru Romania:

4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2 de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a timbrale pentru tiesco care publicatiune separatu. In Loculu deschiesu 20 cr. de linia
Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la

„FEDERATIUNEA“

Redeschidien lu-se diet'a Ungariei la 9. l. c. deschidemu prenumeratiune noua la diurnalulu nostru pre tempulu de la 1/13 l. c. pana la finea semestrului (15 iul.) cu 5 fl. v. a., si pre trei lune, computate dupa voi'a prenumerantelui, cu 4 fl. v. a. Cu esemplarie complete de la inceputu inca mai potemu servi.

Redactiunea.

Pest'a, ^{24 febru} ^{7 mart.} 1868.

D'in caus'a Concordatului, relatiunile odinora atâtu de cordiale între Austri'a si curtea de Rom'a, sunt asta-di, precum se scie, forte incordate. Editiunea de séra a diurnalului oficialu de Viena („Abendpost“) la feluritele faime respandite prin diurnalele austriace dede in dilele aceste nescari desluciri, despre cari abie se pote dice alta ce-va, decâtu „lucus a non lucendo“, adeca, dupa deslucirile sale, lucrulu este si mai obscuru, si diurnalistii necunoscandu in ce staliu séu fase se afla cestiunea, sunt nevoiti a inregistra numai faime. Astfelu luâmu notiția si noi despre faim'a ce impartesiesce diurnaluu englesu „Morning Post“: câ între guvernulu austriacu si celu ponteficiu domnesce mare incordatiune si câ situatiunea lui Crivelli, solulu Austriei la Rom'a, ar fi forte neplacuta, de unde „Pester Lloyd“ respandî alta faima, câ nunciulu apostolicu de Viena ar fi primitu mandatu de la S. S. patriarculu Romei, de a parasî Viena, indata ce va aflâ câ imperatulu au sanctionatu legea pentru casatori'a civila.

Despre scopulu caletoriei principelui Napoleonu la curtea de Berolinu, renumitulu publicistu Girardinu crede a scî, câ acelu-a tientesce a sparge alianci'a între Russi'a si Prussia, si de i-ar succede, imperatulu Napoleonu ar fi si mai amicabilu pentru Prussi'a, éra fatia cu Russi'a ar deveni inca si mai aspru, mai resolutu ca pana acum. Acesta politica s'ar increde dlui Lavalette, carele au nascocitu-o, si carele sciuse a pune atâtu de bine in lucrare resbelulu de Crimu, fiindu elu atunci solu alu Franciei la porta otomana. De ar isbuti dar' principele celu rosu, atunci Russi'a ar sta fatia cu o coalitiune europeana, éra de nu, atunci Cabinetulu Tuilerieloru va apucâ alta direptiune. Care? nu se spune. „Epoce“ crede a scî altu ce-va mai nimeritu. Ea dice câ alianci'a prusso-rusesca nu este de eri de alalta eri, prin urmare neci câ se pote sparge, ci imperatulu Napoleonu ar face dora mai bine, daca ar intrâ si d'insulu in acesta aliancia, precum doresee dl. Bismarcu, si precum „Epoce“ crede câ principele Napoleonu are misiunea de a tratâ pre basca acestui planu. Avemu sê observâmu câ nu vre nimene sê credia „Epocei“, cu tote câ noi d'in parte-ne nu vedemu neci o cauza plausibila pentru ce n'ar potè fi imperatulu Napoleonu alu treile in aliancia. Unu diurnaalu d'in Berolinu „Post“ dice, câ scopulu caletoriei principelui este de a pregati cele de lipsa pentru cercetarea imperatului Napoleonu, ce are sê o face in primaver'a acest'a la curtea regesca d'in Prussi'a. Mare necasu pentru bietii diurnalisti câ trebuie sê-si face capulu apa, numai ca sê afle caus'a caletoriei, candu nu li o spune nimene. Se ascepte câ-ci timpulu descopere tote.

Mare serbatore nationala se pregatesce pre diu'a de 21 martiu a. c. la Veneti'a, cu ocaziunea transportârii osaminteloru lui Maniu, a femeii si a ficeii sale. Parlamentulu ital. ca sê onoreze memori'a acc-

stui ilustru patriotu decise a tramite o deputatiune, carea sê-lu -representeze la acca serbatore. Regele Italiei prin decretu reg. institui una noua distinctiune onorifica sub numele „Ordine a Coronei Italiei.“

Guvernulu turcescu ar avè intentiunea de a reorganisa câtu de curendu Bûngari'a, pre basca planulu lucratu pentru Cret'a, acele-si principie administrative s'ar inaugura si aici. De autonomia, Turculu nu vre sê audia, ci este dispusu a-i da unu regimu analogu celui ce esiste in provinci'a Livanului. Scirile electrice vestescu si mai multu; câ institutiunile (cari?) publicate pentru Cret'a se voru intruce in tote provinciile imperiului turcescu. Mai antâiu sê cunoscemu acele institutiuni liberale, de voru fi, apoi vomu scî da parerea nostra, daca au sê fie realizate pre hartia, ca tote cele de pana acum, séu câ neci nu e de lipsa a le realizâ.

Fric'a de Muscali

si de

Panslavismu.

De câtu-va timpu in coce s'au respanditu prin diurnale francesci, nemtiesci, dar mai alesu prin celea magiare o frica panica de „muscali si de panslavismu“, si chiaru in astfelu de mesura, câtu ceitorulu, carele nu-si ie ostene'la de a combina mai alancu, diu, ar crede câ Anibalu e la porta, séu câ dora colosulu nordicu ne au si inghititu de jumetate. Ca sâ potemu delatura acesta frica neintemeiata, ca sê reducemu lucrulu la adeveru, nu va fi de prisosu a sventura putientelu vélulu diplomatiei.

Bulevardulu si chiaea Orientului, Constantinopolea, au devenitu de multu timpu a fi peniru poteriile europene mârulu Iridei, si mai alesu decandu in consiliulu mediciloru diplomatiei s'au facutu diagnosea si s'au subserisu sentinti'a de morte a Turcului in Europa, cestiunea Orientului a devenitu in mai multe cabinete una tema principala, unu jocu d'echecs, la carele jocatorii sunt factorii cei mai celebri ai diplomatiei europene, staruindu care de care a cascadega parti'a.

Mai fie-sce care potere continentală si-are calcululu, séu temerile sale fatia cu deslegarea acestei cestiuni importante; insec pana acum neci un'a d'intr'insele nu se semte asî de tare si potinte, ca prin deslegarea ci sê pota culege fruptele la cari aspira; „hinc illae lacrymae!“ Dice milione de crestini trebuie sê suferi jugulu barbarismului, trebuie sê suferi vandalismulu si loviturile cele mai brutale de la unu milionu de trentiurosi de Turci, cari fiindu insi-si in celu mai de josu gradu alu culturei, nu numai câ i impedece spiritualmente si materialmente intru desvoltarea loru nationala, ci i degradeza chiaru la sortea animaleloru, si carea este caus'a? pentru câ poteriile aspirante nu sunt inca gat'a cu trebsior'a loru de a da mana de ajutoriu séu celu putieniu de a slabi cu intrigele loru, cari impedece si oprescu pre bietii crestini de a scutura apesatoriulu jugu alu varvariloru. Câtu sgomotu, câte recriminatiuni s'au facutu in contr'a sclaviei Negriloru d'in Americ'a! si éca sclaviea, batjocur'a si satir'a civilizatiunii inaintea ochiloru, de o suta de ori mai crudela, mai dejositoria, mai crancena, — unde viet'a, onorea si starea materiala a Crestinului si a familiei sale in tier'a sa propria nu e segura de la unu minutu la altulu, ci depinde de la despusetiunea si bunu placulu brutalu alu unui varvaru, a unui dobitoecu de pasia séu beiu, in a caroru ochi viet'a unui crestinu e de mai putieniu pretiu decâtu a unui cane, a caroru convingere, ba credeulu loru e câ onorea, fericirea familiei crestinului nu cumpenesce nemica... Atingemu sortea Crestiniloru d'in Orientu numai in genere, la o descriere cu amenuntulu ni lipsescu poteriile si ni tremura man'a! Celu ce se indoiesce a crede in adeverulu cuvintelor nostre, lu poftimu sê binevoiesca a face o caletoria in Orientu si se va convinge de siguru cu ochii sêi proprii despre maltratârile Crestiniloru, — va vedè tiraniile esecutate prin Mameluei, Africani castrati, slugitori ai pasialeloru, in contr'a bietiloru Romani, Serbi, Bulgari, Greci, bosniaci, etc. Noi compatimimu sor-

tea loru d'in inima si fiindu câ s'au respanditu ideea, câ pentru cuventulu câ Russi'a staruesce a inghitî Orientulu si a latî panslavismulu, Crestinii nu se potu emancipa de sub jugulu Turciloru, ci se lu mai porte, etc. ni luâmu permissiunea a descoperi parerile nostre in acesta cauza de mare importantia.

Multu s'au vorbitu si se mai vorbesce despre testamentulu lui Petru celu Mare, imperatulu Russiei, — intru intielesulu politice desvoltate in acelu testamentu, slavismulu ar avè misiunea de a se intinde a cuceri si a domni prestic tota fatia pamentalu. Istori'a n'au constatau inca adeverulu, ore planulu acestu-a sê se fie stracoratu d'in pen'a lui Petru I. inse ori cine l'a scrisu si l'a compusu, marturisimu, câ de si am gasitu intrinsulu necese pasagie in florilate cu combinatiuni forte nimerite si ratiunabile, in totalitate inse am gasitu in opulu acestu-a mai multu spiretu fantasticu si poeticu, decâtu fapte cari s'ar potè candu-va realizâ.

Lipsindu-ne mediulocele de a potè strabate in misteriele cabinetelor, nu garantâmu despre motivele adeverate ale resbelulu d'in 1854. in Orientu, — ori câ imperatulu Russiei Nicolau si guvernulu séu miscatu prin suferintiele si suspinurile dorose ale Crestiniloru coreligionari? séu precum vreu altii a scî si a fi informati mai bine in consecinti'a testamentulu susamintitu in tiplecatu numai de sentiulu de a-si immarî imperati'a si de a intruce enut'a între crestini au inceputu si intreprinsu resbelulu in contr'a Turciei? acest'a sê o deslege viitoriulu si desvoltarea evnemintelor.

Prorumpendu resbelulu in 1854 indata ce s'au convinsu poteriile apusene despre nepotiati'a Turciloru fatia cu Russi, n'au intardiatu a aduce sacrificiele cele mai mari pentru susienerea imperiului turcescu si de a pune stavila navaierei russiei.

Tristele umârî a le acestui resbelu infricosiatu le au sentitu tote poteriile incaierate, Russi'a dora mai putieniu decâtu poteriile apusene, cari d'impreuna cu Austri'a in neutralitate sa cea falsa, le au sentitu mai adancu, le sentiescu asta-di si le voru sentî inca multu timpu, pentru câ enormele detorie contractate nu se limpediescu cu o trasura de péna, ci poporele loru au sê asule multu pana candu le voru plati.

Fie-ne permisu a intrebâ: carele au fostu rezultatulu resbelulu si alu grandioselor sacrificie? Scopulu ajunsu respuns'au ore aseptâriloru? Si fost'au amesuratu sacrificieloru aduse de Angli'a, Franci'a, Itali'a si chiaru de câtra Austri'a semi-neutrala? Noi respundemu cu unu ba categoricu. — Poporele respective, cari si-au versatu sangele celu seumpu si dederu averile loru pentru portarea cruntului resbelu, au acceptatu a fi multiumite prin unu succesu mai stralucitu, carele, daca saltimbancii diplomatiei europene (comedianti cari joca pre fune) n'ar fi avutu frenele in mana, ar fi si urmatu de siguru.

Poterile apusene, avendu Constantinopolea — Bosporul — in posesiunea loru ce erâ mai usioru decâtu a-lu declara de unu teritoriu neutralu si de portu liberu? ce erâ mai usioru decâtu a decretâ libertatea poporeloru de sub jugulu Varvarului? Infintiarea a doue séu trei staturi libere si nedependinti ar fi fostu remediulu celu mai potinte de a pune stavila ambitiuniloru Russiei, totu de odata prin eliberarea Crestiniloru, cari gamu sub jugulu celu apesatoriu alu tiraniloru asiatici, poteriile apusene si-ar fi implinitu detorinti'a crestina si umanitaria, misiunea loru civilizatoria.

Fiindu câ aceste nu s'au facutu si câ prin urmare noi sustienemu mortisiu parerea nostra, câ d'in speditiunea d'in Crimu n'au resultatu altu ce-va decâtu unu fiascu ca si celu de la Mesicu, devenimu la adeverulu asertiunii nostre, cumca bietii Crestini d'in Orientu, ar trebui sê mai suferi pana candu poteriile apusene ar gata cu intrigele, ca apoi sê pota, dupa placulu loru, deslegâ cestiunea orientala.

Sunt apesâri, sunt suferintie, cari ajungandu la culmea amaritiunii, facu sê incete logic'a consideratiuniloru, va sê dica, celu ce suferi nu mai cauta la cumpen'a poterii apesatoriului, ci — de si cu multu

mai inferioru — se incumeta a-si incerca poteriile, si risca totu; — acesta fapta e scrisa in dictionarie cu numele „desperatiune“, si de multe ori se intempla ca in asemenea lupte crunte, decide nu atatu precumpentoria a putere fizica, ci mai multu „resolutiunea.“

Crestinii d'in orientu — de si spre rusinea umanitatii sunt proclamati prin bucinulu civilizatiunii, de nescie dobitoce — sunt prea bine informati despre intrigele tiesute in contr'a si pre contulu lor, cunosc ei bine ce ajutoriu potu asepta d'in partea poteriloru aspirante la ereditatea lor — si chiaru pentru ca sunt prea bine informati, incercările de emancipare si rescolarile lor sunt forte naturale si justificate, legitimate fatia cu sant'a dreptate, si cari trebuie s'egasesca unu resunetu potinte in inimele poporeloru Europei.

Nu e sarcina noastra de a indegeta si de a specificat aspiratiunile poteriloru fatia cu Orientulu, — in se dupa ce observamu ca de cate ori se misca bietii Crestini in Orientu — totu de a un'a se imprompta testamentulu amintitu, va se dica ambitiunea Russiei si spaim'a de panslavismu, — ni luamu si noi ostenel'a de a descoperi francu parerile nostre.

Russia, pana la an. 1856. au potutu ave calcululu seu adeca ambitiunea de a se face domnitoria Bosporulu si de a pune man'a pre chiaea comerciului lunei; se supunem ca Russia au avutu acesta ambitiune, evinimentele resbelulu d'in Crimu, i-a spulberat aceasta ilusiune pentru totu deaun'a. Russia au trebuitu ca se convinga, cumea de cate ori ar mai cerca asemenea intreprindere ambitiosa, de atate ori ar intimpina in cale-si tota Europ'a coalitata, ba chiaru si pre Crestinii d'in Orientu, cari de si in privintia confesiunala au simpatie nedenegabile si alipire catra Russia, carea mai are si meritulu de a fi mediulocitu usiorarea sortii corelegiuniloru sei, — indata ce ar ave convictiunea, ca ambitiunea Russiei tientesce la cucerirea lor, ar fi gat'a la lupt'a cea mai crancena, ar fi gat'a a sari cu totii ca lupii in stana spre impiedecarea unui asemenea atentatu cutedatoriu.

Dupa ce Russiei nu-i lipsesce ratiunea si organele cele mai fine diplomatice, ar fi unu prejudetiu nefundatu, una idea fipta a presupune ca Russia alerga dupa fluturi volanti, dupa ilusuni si lucruri cari nu se potu realisa, prin urmare marturisimu, ca frica de colosulu nordicu si spaim'a de panslavismu, ni ar veni forte ridiculosa daca nu ni s'ar pare atatu de suspiciosa, adeca inventata pentru alte scopuri ascunse.

Asertiunea acelorua, cari pretindu a dovedi, ca Russia prin agitiile sei agiteza in Orientu, vrendu a provoca rescolaru in contr'a Turcei, pote fi si adeverata, pentru ca interesulu celu mare alu Russiei intru deslegarea cestiunii orientulu, e nedisputabilu.

Celu ce cunosc cercustarile, situatiunea politica a Russiei si au studiatu pusetiunea ei geografica, usioru va precepe ca Russia e silita cu mari sacrificie a palii Orientulu, ca nu cum-va se se incuibe acolo vre o mare putere straina, de la carea mane, poimane ar' ave se suferi nescie lovituri grele, pote chiaru mortale.

Padi'a acest'a costa forte multu pre Russia, ca ci prescindendu de la spesele gigantice, cari le cheltuesce contraminandu intrigele mariloru poteri, mai trebuie se tiena neintreruptu unu contingentu de 150 de mii de ostasi eschisivu numai pentru padi'a Orientulu, — ceea ce inse i apesa greu bugetulu fara de neci unu folosu, — asie dara precepemu prea usioru ca Russia s'ar bucura forte, daca cestiunea Orientulu s'ar deslega catu se pote mai curendu, credemu inse ca d'ins'a numai asie ar fi multumita de acesta deslegare, daca s'ar forma acolo cate-va staturi mai mici, cari se nu-i pota prejudeca neci odata, — si decum-va Bosporulu s'ar neutralisa si ca portu liberu s'ar pune sub garanti'a poteriloru europene.

Suntemu deplinu convinsi ca Russia ar sta gat'a a subsemna asta di unu asemenea tractatu, si pentru ca suntemu convinsi, neci ca credemu, cumea Russia ar alimentata nescie sperantie seu planulu ne-realizabile de ocupatiune.

De luamu in consideratiune ca revolutiunea polona d'in 1863. forte marginita si localisata, au costatu-o pre Russia sute de milioane de ruble, si i-au ciuruitu starea financiara intr' atatu-a, incatu unulu d'intre ministri rusesci fusese silitu a pronuncia urmatoriele cuvinte „inca una asemenea lovitura si apoi suntemu ruinati (baneruti)!“ — si daca acest'a s'au ivitu in urmarea revolutiunii polonesci, de carca neci a patr'a parte a poporatiunii nu s'au interesatu, ce am potè dice despre una resbunare a 10 milioane de Crestini d'in Orientu? caroru-a s'ar alatura a fara de Poloni, Romani, Magiari, Greci si tote poterile Europei indata ce ar observat, ca Russia are intentiunea de a ocupa Orientulu. — Nu, — noi nu potemu crede ca Russia s'ar incumeta la astfelu de atentatu, carele i-ar potè costa ciunga-

rirea imperatiei, despoiandu-se de cate-va provincie a le sale.

Deci, ideea cuceririi si a cutropirei este una idea seca devenita deja ridiculosa ca si ide'a ultramontanismulu relegiunariu.

Fie-sece care poporu compactu si viu se lupta pentru libertate, independintia si pentru victi'a sa politico-natiunala, era pentru suprematia, amalgamisari si anessari sece si silnice nu se incumeta, decatu numai elementele cele putrede cari nu au deja neci unu viitoriu in Europ'a.

Iagu.

Vien'a, 5 martiu, 1868.

De Redactoru! Ca apendice ilustratoriu la impartesirile „Federatiunii“ despre intemplările, ce decurgu in sinulu delegatiunii unguresci, sierbesca on. publicu urmatoriele sire pentru orientarea mai de aproape.

Dupa multe deliberrari in conferintie private speciale, in conferintie comune cu delegatii senatulu imperialu, conferintie in comisuni si subcomisuni, dupa multele si pre multele prandiuri si petreceri totu comune, delegatiunea unguresca abiè acum ajunse la desbaterea bugetulu in plenulu adunantiei sale.

In siedinti'a d'in urma era la ordinea dilei statulu ministeriulu imperialu de finantie si pertratările despre acestu obiectu nu decursera fara ore cari semne demne de consideratiune seriosa. Mai nainte de tote-mi pare forte interesanta observatiunea, ca o mare parte a delegatiloru, si adeca nu numai reprezentantii stangei, erau aplcati a reduce statulu ministeriulu imp. de finantie intr'unu modu prea simtitoriu pentru respectivulu dn. ministru, si acest'a numai d'in singurulu motivu, pentru ca dn. Becke aru fi manifestatu unu apertitu ingrozitoriu pentru estinderea sferei sale de aptivitate, voidu a-si incorpora cate-va d'in bucaturile rezervate de dnii stapanitorii nostri numai pentru densii insi-si ad proprium gustum.

Atentatulu acest'a dede multu de cugetatu delegatiunii unguresci, si dupa energica cuventare a dn. Pfanschmiedt, pardon! Zsedényi in contr'a burocratiei, care numitulu domnu esercendu-o insu-si in decursulu unui tempu destulu de indelungatu, o cunosc prea bine si-si tiena odata de onore a sta in fruntea densi, — mai ca era, se se sterga d'in statulu conducerii centrale 66,799 fl. si pe langa acesti-a inca intregulu creditu de reserva in suma de 50,000 fl. Luandu inse maioritata in consideratiune bunele intentiuni ale dlui Becke, documentate de repetite ori, mai virtosu prin scrutările si adencele sale studie, nu dora spre a mantui statulu de calamitatile finantiare, de bancrotu, si spre a usiora sarcinile nesuportavere ale bietulu poporu, ci spre a face propaganda pentru limb'a magiara intre ministrii imperiali, ba pote si intre cei cislaitani; luandu apoi in consideratiune si ace'a eventualitate, ca firulu patiintiei nemtiosci inca nu duredia in infinitu, si in casulu acest'a amenintarea ministeriulu, pronunziata prin nou denumitulu siefu de sectiune Erkövy, ca adeca ministeriulu d'in apacizarea sumelor mai susu espuse face cestiune de cabinetu; — tote aceste consideratiuni ponderose causara, ca marit'a delegatiune, sarindu d'intr'unu estremu intr'altulu, se incuviintiedie ambele sume, pre cari cu cate-va mominte mai nainte era prea determinata a le sterga. Precum vedemu dara nemtii si ungurii era-si sunt frati de cruce, ba dlu Becke pote conta la mai multi amici si partisani in delegatiunea ung. decatu in cea austriaca, ca-ci acest'a d'in urma storsese intregulu creditu de reserva cu dreptulu cuventu, ca dlu, Becke pote ave numai spese preliminate, or' nu si de cele neprevedute.

Asiedara cu una diferentia mai multu intre ambele delegatiuni; pana va veni inse treb'a la conflictu formalu, patri'a e mantuita, faimele despre scrise ministeriale d'incece si d'incolo de Laita au amutitu, ministrii se proptescu vice-versa unulu pre altulu, poporulu totu geme si platesce, ear diuariatulu, inregistratoriu fidelu alu istoriei presintelui, nu pote decatu se strige: o! libertate si egale indreptatire natiunala, ce domnesci in Ungari'a constitutiunala! **

Delegatiunea unguresca.

Siedinti'a d'in 6 martiu se incepè la 11½ ore. D'in partea guvernulu sunt de fatia: Lönyai, Andrassy, Grivicie, Beust si consiliariulu de curte Falke.

Presedintele intreba: se se desbata bugetulu esterneloru? Se doresce.

Csengery propune, ca de o parte pentru coordinarea decisiuniloru ambelor delegatiuni, de alta parte pentru formularea proiectelor se se alega o comisiune constatatoria d'in sieptemembri, la care se se indrumeze prin presedinte transcrisele. — Acesta propunere se pune pre mane la ordinea dilei.

Presedintele: Inainte de a trece la ordinea dilei, este a se ceti o interpelatiune a baronulu Simonyi (membru alu stangei).

Interpelatiune catra ministrulu comunu alu esterneloru: Ministrulu somune alu esterneloru se dee lamurire a supr'a espressionei „referintiele de dreptu publicu a le casei domnitorie“, cari ministeriulu comunu le a intrebuintiatu la sectiunea a dou'a a oficiulu esterneloru. Ludovicu Simonyi.

Presedintele roga pre Csengery se cetesca

raportulu. Lu-cetesce. Apoi Horváth ceti bugetulu reveidutu alu ministeriulu de esterne. — O scriore a cancelariulu de statu anuncia, ca consiliariulu de sectiune, I. Falke, va represinta ministeriulu esterneloru.

Presedintele spune, ca se potu incepe desbaterile generali.

Colom. Tisza: In contra impaciuirci, in contra incoronarei se folosescu totu-si la represintatiunile diplomatice, atari titli, cari se intrebuintiau si atunci, candu Ungari'a era cu totulu contopita in Austri'a. Eu credu, ca in viitoriu ar' fi se se intrebuinteze seu „Austri'a si Ungari'a“, seu „Federatiunea“ de statu a Austriei si Ungariei. Se se enuncie delegatiunea, ca numai acei titli se voru intrebuintia, cari corespundu independintiei Ungariei. — (Aplause.)

Percezel e de parere, ca acest'a propunere se se primesca cu aclamatiune. (Aplause.)

Andrassy: Cumca acest'a titlatura s'a intrebuintiatu dupa incoronare, se pote espica numai d'in ratiunea, ca nu se potu stramuta de odata toti titli. De altminte guvernulu magiaru inca si-a datu silintia, ca se corespunda in acest'a privintia pretensiuniloru legali a le Ungariei. Catu pentru propunerea facuta, me senti indreptatitu a enuncia, ca ea este de prisosu, fiindu ca sum incredintiatu, ca oficiulu esterneloru va corespunde acestei dorintie.

Simonyi: Banquerotteur-i politici de aceia, cari dupa tote esperintiele amare inca totu mai vreu a readuce unitatea monarchiei, sunt seu pentru cas'a nebuiloru, seu pentru atare institutu sanitaru. Pana candu ni-se va respecta numai constitutiunea intarita prin juramentu, vomu remane fideli catra cas'a austriaca. Vedemu d'in cartea rosia, ca debilitatea monarchiei a fostu pentru noi forte avantajosa, fiindu ca altmintea guvernulu urmandu principiulu curiei: „non possumus“, o-ar fi ajutat chiaru si cu bani. In privintia principatoru dunarene inca asiu dori o politica favoritoria, fiindu ca esistintia lor este pentru monarhia de unu mare interesu.

Somssich crede ca ar fi bine se se enuncie, ca mai antau se se pertrateze propunerea lui Tisza. (Aprobare.)

Cont. Colom. Eszterházy: D'in caus'a nefericitei economice suntemu acum'a cu multu mai de parte de scopulu nostru decatu in anulu plinu de evenimente 1848. Serbii si Romanii d'in caus'a atfiiariloru guverneloru de mai nainte ni sunt straini. Politic'a esterna a guvernulu trebuie se fie nimicirea ilusiuniloru, si pacea intre Cis- si Translitan'a. (Siedinti'a se continua.)

Delegatiunea austriaca.

Siedinti'a d'in 6. martiu.

Dupa cetirea si intarirea protocolulu siedintiei d'in urma, se trece la ordinea dilei.

Del. Demel referesce in numele comisiunii budgetarie despre estraordinariulu armatei de pre uscatu. Proiectulu regimulu imparte estraordinariulu in recerintia estraordinaria numai asta data si in recerintia estraordinaria transitoria; regimulu cere 27,086,000 fl., comisiunea proiectedia 25,759,114 fl.

La pertratarea despre recerintia estraordinaria numai pentru asta data, cu scopu de a armu militi'a cu pusce noue, Dr. Grosz se dechiara in contra introducerii pusetiunii acesteia sub unu titlu, care e numai „o inventiune de siarlantaria a tempulu nou.“ Esperintia ne invetia, ca pusetiunile aceste nu sunt transitorie, ci se repetiescu cu constantia. Titlulu acest'a e numai invelitura pentru medicin'a cea amara, ce au se o inghita contributorii de dare. Firesce, ca e de lipsa, ca armat'a se fia in stare a se opune inimiculu cu succesu favoraveru, referatulu inse ne spune, ca campania d'in 1866 a descoperitu necesitatea armarii celei noue, asie dara aministratiunea austriaca de resboiu numai in a. 1866 a capetatu scire despre puscele cele noue, d'in espeditiunea Schleswig-Holsteiniana n'a scosu nici una urma de esperintia. Acesta trista cserintia a trebuitu, se o facemu cu propri'a noastra patiania, a trebuitu se sacrificamu sute de mii de soldati, pentru ca se ajungemu la convingerea, ca puscele cele noue sunt mai bune decatu celelalte. Compatimescu acest'a procedura, consecintiele ei inse, incatu sunt fapte complinite, nu se potu stramuta.

Cuventatoriulu trece apoi la cestiunea pusceloru noue, espune fabricarea si striformarea nepractica a pusceloru, in urmarea carei-a in anulu acest'a abiè voru fi gata 200,000; ministrulu de resboiu s'ar' ajunge dara si cu o suma mai mica.

Incatu pentru sistemulu de fortificare, mai vertosu cu privintia la cetatile Olmütz, Cracovia, Comarom si Pola, pentru care se receru 37 milioane, sum convinsu, dice oratorulu, ca noi amu fi capetatu loviturile d'in 1866 chiaru si atunci, candu fortaretiile proiectate cu 200 milioane aru fi fostu edificate. Ce e mai tristu inse noue ni-se presenta totu contracte incheiate, incatu nu ne remane alt'a, decatu a incuviin-

tiă sumele cerute séu a plăti penalulu. Protestediū pentru viitoriu in contra unei atari procedure. — Conte Wickenburg: In loculu binecuvantariloru civilisatiunii, presentele se arunca in lupt'a poteriloru crude, regimurile se intrecu in adoptarea armelor mai eficaci de resboiu si impartu premie pentru inventiunarea acelor. Cine e caus'a? Acei putieni potentati, carii pentru vanitatea loru de a domni si a-si estinde teritoriulu tienu tota Europ'a in arme, multimiescu detoriile statului si apesa pre contribui-torii de dare.

Austri'a nu s'a numeratu nici candu intre acesti turburatori de pace, dara in defensiva n'a fostu nocosa. O lovitura repetita d'in partea neamiciloru nostri ar' causã perirea Austriei; atare catastrofa trebeu sê o impedeãm, si d'in acesta cauza trebeu sê incuviintiãm sumele necesarie, de si numai cu inim'a sangeratoria.

Mai vorbesce Zyblikiewicz si Reebauer pre langa proieptulu comisiunii; dupa replic'a del. Grosz si dupa declaratiunca ministrului de resboiu, cã va implinã consciintiosu indetoriile luate asupra-si, adunarea trece la desbaterea speciala.

(Incheierea in nr. viitoriu.)

Revista diurnalistica.

In tomn'a viitoria va espirã terminulu de trei ani pentru care au fostu alesi deputatii dietei actuali, care a lucratu atãtu de multu in interesulu Vienei si atãtu de putienu pentru poporu, — care pan' acum nu facu nici macaru unu pasu pentru multumirea nationalitatiloru. Majoritatea a totu potinte in frunte cu „intieptulu tierci“ a facutu ce a voitu, era nu ce ar fi trebuitu sê faca. In urm'a acestor'a nu ne potemu mirã daca opiniunea publica s'a intorsu in contra majoritatii dietali, daca nimbulu, ce incungiurã pre Deacu, dispare totu maitare; nu ne potemu mirã daca guvernulu dualisticu insu-si prevede, cã la alegerile viitorie n'are a se radimã multu pre poporu, pre majoritatea locuitoriloru tierci; deci vine a se ingrigi despre alte mediuloce pentru a-si asecurã majoritate la alegerile d'in tomn'a viitoria. Cu referire la aceste-a serie unu corsp. lte d'in Vien'a alu diurn. „M. U.“ urmatoriele :

„Indesiertu se afirma d'in tote pãrtile, cã poterea si autoritatea partitei lui Deacu in Ungari'a ar fi caduata. Ce e dreptu opiniunea publica d'in tiera o condemna d'in dî ce merge totu mai tare. Dar cei, cari se ocupa de aritmetic'a politica, dîcu, cã noii aliatii ai acestei partite voru esoperã majoritate guvernului cu ocaziunca alegeriloru. Acesti aliatii noi ai partitei lui Deák sunt jidovii emancipati.

Ministrulu de culte a cugetatu abuna sema numai la santele interese a le instructiunei publice, candu a conchiamatu d'in tier'a intrega pre toti barbati jidovi de incredere. Au fostu inse omeni, cari sioptiau: Dieu ar fi bine, a concentra sub stindardulu guvernului pre jidovii cari au acum dreptu de alegere; — atingerea nemediuloita a guvernului cu jidovii cari au mai mare influentia in tier'a intrega, — apoi unu congressu formale alu jidoviloru in Pest'a sub conducerea guvernului, si chiaru in preser'a alegeriloru: — tote aceste voru avè influentia forte buna a supr'a alegeriloru.

Spre orientare a si pasitu in „P. N.“ unu jidovu d'in Oradea mare, si intre multe lamentãri spunc, cã gurele cele rele acusa pre jidovi, cã ei tienu totu de una cu cei de la potere (Tu dîci! R.) si cã ei totu d'in acele motive tienu cu guvernulu actuale, d'in cari au tienu cu guvernulu lui Bach si Schmerling. Dar' acêsta e calomnia. Jidovii, multumita lui Ddieu, au vr'o doi potorasii, deci nu potu tienu cu acei-a, cari se deosebescu de omulu lui Platone numai prin pen'a cea rosta, ce porta in pëlëria. Aceste-su cuventele eroului d'in Oradea mare. Cum aru si potè tienu ei cu poporulu, care n'are nemieu, cum aru potè tienu ei cu demagogii si cu cei, cari aru restornã tote?! Pfiu!

Fie-care jidovu dreptu credintiosu e detoriu a tienu cu partit'a liberale, continua nepotulu lui Moise. Anim'a li-aru dictã sê fie pre langa centrulu d'in stang'a. Dar' ce sê faca ei, daca conservativii si urmãsiu politice austriace inca sunt liberali chiaru acum. Mein Gott! Cine e de vina, daca guvernulu actuale inca e liberale (?) si d'in acêsta cauza jidovii concepti cari au ce-va banisiori si cari nu se semtu nefericiti, candu prin una séu alta intreprenderi si-potu sporã potorasii, — acesti jidovi, dîcu, nu au ce face daca sunt siliti chiaru numai d'in liberalitate a tienu era-si cu satulu.

Deci partit'a guverniale a castigatu potere alaturandu-i-se unu factoru nou, elementulu jidovescu. Partit'a guverniale aliata cu jidovii cu atãtu mai usioru va potè invinge partit'a nationala, cu cãtu ast'a va fi mai slabita in diu'a luptei.

Chiaru pentru aceea partit'a guverniale ar fi forte nedibace daca n'ar gasi unele mediuloce, prin cari ar fi in stare a slabã directiunea nationala. Daca e adeveratu, ce se afirma in Vien'a si ce n'au negatu organele guverniali d'in Pest'a nici pana in diu'a de asta-di, partit'a guverniale a si inventatu, ce are inca

de facutu. Se vorbesce, cã guvernulu prin majoritatea sa ascultatoria va urcã censulu de alegere. E lucrulu constatatu, cã partea mai saraca a alegatoriloru mai pretotindeni se tiene de opozitiune, militeza pre langa directiunea liberala. Estu modu sute de mii de alegatori magiari si de alte nationalitatii voru fi lipsiti de dreptulu de alegere si in loculu lor voru veni la urn'a de votisare sute de mii de cetatieni noi, cari si-voru da voturile pentru candidatii guvernului.

Correspondentele finesce dîcandu : „Séu dora se indoesce cine-va, cã guvernulu va intrebuintã tote mediulocele in contra poporului? Foiele d'in Vien'a afirma cu tarã, cã majoritatea va avè curagiū a face totu ce-i stã prin potintia!“

— Scimu apretiu imputãrile, ce face corespundentele guvernului cu referire la jidovi; noi adaugemu de asta data numai atãtu-a, cã intentiunile guvernului cu jidovii s'au potutu observã chiaru de candu guvernulu a presentatu in dieta proieptulu de lege penru emanciparea loru. A emancipã pre jidovi inainte d'a face pasii necesari pentru cultivarea poporului si imbunatatirea starei lui materiali, — a-i emancipã inainte de a face o lege de indigenatu, corespundentia spiretului tempului: a fostu o lovitura data poporului materialmente cu totulu decadiutu, a fostu o fapta politica a le carei consecintie rele sunt neprecalculabili.

In cãtu pentru faimele despre restringerea legii electorali avemu sê observãm, cã in tote staturile europene in proportiunea latreii democratismului se estinde si dreptulu de alegere, ba, precum scimu, in mai multe staturi existe sufragiulu universale p. e. Elveti'a, Franci'a; parlamentele se silesu a da cãtu mai mare influentia poporului asupr'a alegeriloru; si daca guvernulu ungurescu s'ar incercã a restringe dreptulu de alegere prin urcarea censului, suntemu convinsi, cã elu n'ar face alt'a, de cãtu s'ar' mai compromite innaintea civilisatiunei, si si-ar' accelera caderea.

Legile d'in 1848 au edisu, cã intre fostii nobili si iobagi mai multu nu va fi nici o deosebire, dar totu-si au sustienitu dreptulu de alegere pentru nobili, nepotindu de la ei censulu, la care au supusu numai pre iobagi. Deci a restringe dreptulu de alegere alu nobililoru petecosi, ar' fi chiaru la tempu, dara a restringe dreptulu iobagiloru prin urcarea censului, ar' fi o noua lovitura ce nu ar' potè remanè indelungu tempu neresbunata.

„Foia invetiatoriloru poporului“

„eda : Ministeriulu ung. reg. de relige etc.“

Sub acestu titlu apare in „Buda-Pesten“ de cãte-va septemane una foia ce se numesce „organu septimanariu, in folosulu institutiuniloru (?) pentru apararea prunciloru (?) si scoleloru elementarie si superioare poporale.“ Pretiulu pentru invetiatori: gratis, pentru alti omeni: 3 fl. pre anu, si 1 fl. 50 cr. pre 1/2 de anu. Ar' mai trebui sê se insemne aci, cã foia numita, sub titlulu de susu este numai traducere, rectius: belitura de pre originalulu ungurescu, care se mai traduce si in alte 6—7 limbe d'in tiera, si cu atãta, sum convinsu, cã s'ar' fi dîsu destulu, pentru ca fie care se pota precepe: ce lumina potè respandã la invetiatorii nostri si prin urmare la poporulu nostru acesta foia tiparita in mii si mii de exemplarie. Am intielesu inse, nu cu putiena mirare, cã nici mai multu nici mai putienu de cãtu 18 dî optus predicee sute de romani s'au insinuatu, cã voiescu se capete foia amintita, si de ace'a nu va stricã a schimbã cãte-va cuvinte mai multe despre ea.

In ver'a anului trecutū avendu onore a me inteli cu unu barbatu stimatu, care de multi ani asuda pre carier'a grea de invetiatoriu, ca profesoriu la unulu d'in gimnasiile nostre nationali, veni verb'a despre starea poporului nostru, care mi-o descrie espertulu d. profesoriu cu colorile cele mai viue si totodata cele mai triste. Am sustienutu si atunci ca si asta-di, cã potè in cãtu-va, dupa parerã dsale, este caus'a si insu-si poporulu, — dara preste totu caus'a principale a decadiutiei si a miseriei poporeloru si asiè si a poporului nostru, au fostu totdeun'a si suntu si asta-di numai guvernele, acele guverne, cari necunosandu-si chiamarea, au crediutu totdeun'a cã poporulu este pentru ele si nu ele pentru poporu, cari au folositu poporulu de instrumentu pentru interesele loru personalu, si cari au storsu, impilat si tiranisatu poporulu pentru a-si indestulã orb'a loru vanitate.

Dupa ce se perondara atãte-a lipitori de acestea si pre spatele poporului nostru, se fece deodata lumina in lume, constitutiunismu! constitutiune! resunã d'in tote pãrtile, avemu guvernulu constitutiunale ungurescu urlau ungurii de bucuria, si in fine ne trediramu si noi, cã suntemu trasi in viet'ã constitutiunale unguresca. Cãte folose va se tragemu si noi d'in nou'a stare a lucruriloru potemu vedè si d'in esemplulu ce ni presinta dlu baronu Eötvös prin

foi'a sa. Dsa ajungandu la potere a cautatu d'in inaltîme la bietulu poporu de josu si facandu-i-se mila de starea lui cea misera dîse intru sine: Scapatu-am de absolutismu, sub care nu se faceã nimica pentru poporu, trecut'au tempulu suferintiloru si au venitu dîle de bucuria, sê documentãm poporulu, cã ne ingrigimu de sortea lui, sê-lu luminãm! Spre acestu scopu (?) fundã dlu Eötvös foi'a „Néptanítók lapja“ si spre a da doveda cãtu de tare iubesc dsa egalitatea ordenã a se traduce acesta foia in tote limbele cãte se vorbescu in tier'a unguresca, fece unu calciunu, care sê se nimeresca pre petiorulu ori cui. Daca se restringeã dlu Eötvös la luminarea neamului sêu, n'am fi avutu nimica in contra, potere are, bine face, noi vomu mai acceptã precum am mai acceptatu si vomu face cãte vomu potè, inse fiindcã dsa vre sê ne omore si pre noi cu omeni'a, avemu sê-i spunemu cã ce priesce ungurulu nu priesce romanulu; potè cã avemu si noi ce-va afaceri comuni cu ungurii, dara cultur'a nostra nationala n'are d'a face chiaru nimica cu cultur'a nationala unguresca, intre ele este deosebire mare, deosebire ca intre unguru si romanu. Daca si-a alesu dsa ca mediuloce pentru luminarea poporului o foia pentru invetiatori, prea bine, numai cãtu o devisa atãtu de sublime, ca cultivarea poporului, propusa cu intentiune cura ta nu se potè ajunge de cãtu prin mediuloce corespundentorie, si daca de atare mediuloce se alege o foia, ace'a trebeu se cunosca adeveratele interese a le poporului, in folosulu carui-a s'a infintiatu, de sine intielegandu-se cã ea are sê fie scrisa in limb'a corecta a poporului respectivu, — ea trebeu se cunosca tote esigintiele si se staruiesca d'in tote poterile a aretã mediulocele prin cari se potè imbunetati starea cea decadiuta a poporului, cu unu cuventu atare foia nu potè avè alta missiune de cãtu promoverea intereselor poporului si luminarea lui, afãra de tota indoielea, in limb'a lui propria.

„Lasandu-le aceste-a inainte“ (dupa cum se dîce in foi'a de care ne inretienemu) se vedem in cãtu potè sê corespunda foi'a dlu Eötvös acestei missiuni? Ori care romanu va luã in mana acesta foia si va vedè cu cãta necrutie i se maltrateza limb'a, nu va potè sê nu eschiam, cã romanulu si-dã partea sa in cele 12,000 de flor. ce le trage dlu Eötvös si la celelalte mii si milioane, d'in cari daca nu se intrebuintieza neci unu denariu pentru interesele lui, celu putienu atãta totu-si merita: ca sê nu i se batjocoresca limba?! Aci cetesci: „in cercuri private mai perfidente“ (?); „atentiuare cordiala“ (?); „cetire scriinda“ (??); „afacibilitate“ (!) „scola pupurale (!) „amore de cauza meritata de urmaritu“ (!!) si cãte alte rebusuri, pentru a caroru descifrare in daru se va pune premiu ori cãtu de mare. Aduge apoi cã „Kubányi de la Coporna“ invoca acesta foia ca, asemenea spiretului santu, sê se cobora asupra invetiatoriloru „sê le eoadune deosebirea limbelor in tr'o unitate corporala, sê-istringa pre toti in tr'o familia spirituale“, cu alte cuvinte spiretulu ungurescu sê petrunda odata pre toti si sê-i lumineze, cã tote suntu comune, tote-su unguresci, toti suntu unguri; era altulu spune in acesta foia invetiatoriloru romani „cã foile nostre (?) scolastice suntu: invetiatoriu popularu magiaru evreescu de Nathan Fischer, Ungarischer Schulbote de Schwicker s. a.; mai considera apoi cã intr'unu numeru li se impartiesce invetiatoriloru romani alfabetulu ungurescu, facandu-se astfelu inceputulu unui cursu de limba unguresca, care mancã alata are a se incepe in tote scolele „pupulare“, — si cine va potè dîce cã nu poti pipã tendintia de magiarisare legata de acesta foia ca par'a de focu? Tristu lucrul candu unu omu incaruntitu si luminatu, cum se tiene dlu Eötvös, intru atãta si necunosce chiamarea, in cãtu descinde la idee si la mediuloce de a le scoliloru intunereculu, dara si mai tristu este, candu unu atare omu, in locu de a inaintã interesele poporului, intru atãta nu considera starea lui cea deplorabile si miseri'a in care l'au confundatu guvernele trecute, in cãtu are sufletu a cheltui banii storsii d'in sudorea acelor'a, cari astadi suntu deveniti la sapa de lemn, chiaru in contra lor, in contra desvoltarei lor! Daca au voitu dlu Eötvös cu sinceritate sê faca ce-va pentru poporu, de ce nu si-a cercatu pentru fie care natiune unu redactoru aptu la foi'a sa, carui-a sê-i lase mana libera a redige foi'a in armonia cu interesele natiunei resp. si cu cultur'a ei nationala? In modulu acest'a ar avè cuventu a dîce, cã a facutu ce-va si in folosulu poporului; cum a inceput' o inse se va convinge, daca nu este convinsu pan' acum'a, cã ide'a dsale e morta, ca au apusu cu tempulu intunecosu d'in care am esitu triumfatori si mediuloce ce intrebuintieza va remanè fãra potere; invetiatorii nostri, si totu publiculu romanu, sum convinsu, voru scã apretiu atari fapte tendentioase, voru scã combinã ce asemenare este intre guvernele de cari se fece amintire mai susu, si intre acel'a care tinde si asta-di a ne magiarisã, voru scã

câ mai bine este a tăia lemne sêu a merge la sapa de câtu a pierde tempulu celu scumpu cu foia dlui Estvös, carci-a inca i-voru aflä loculu de buna sama. G.

Noutăti Straine.

FRANCTA. (Corpulu legelativu.) In siediñia d'in 5 martiu ministrulu de rebelu Niel tienü urmatoriulu discursu: Opusetiunea cu intristare si-va aduce aminte de faptulu presinte, prin care se pune in calca organizatiunei noue a armatei. Organizatiunea acést'a e pemnulu securitatii. Pana la primavera tota armat'a va fi prevediuta cu arme noue. Francia prin acést'a va preveni pre celelalte poteri cu 2 ani. Tier'a radiemandu-se pre organizatiunea acést'a, se va potè bucurä de pace cu securitate. In siediñia d'in 4 mart., care se potè dice cá a fostu un'a d'intre cele mai interesante, dupa nimicirea alegeci lui Estourmel, s'a luatu la desbatere proiectulu de lege pentru contingentulu armatei de 100,000 pre anulu curg. Deputatulu Picard cere desluciri de la guvernul despre acelu punctu alu raportulu comisiei, unde se dice, cá fatia cu necesitatea situatiunei, pentru securitatea Franciei si pastrarea autonomiei se recere o armata de 800,000.

Ministrulu Rouher raspunde, cá relatiunile diplomatice a le Franciei faia cu celelalte poteri europene, i dau garantia cá pacea Europei nu va fi conturbata. Nuorulu ce aparü pre orizonu inainte de câteva lune, s'au imprasciatu. Dupa acést'a se inchide discusiunea generala asupra acestui obiectu Magnin doresce, ca contingentulu armatei pñtru anulu acestu-a sê se reduca la 80,000.

ITALIA. D'in Florentia se scrie, cá Pepoli a primitu statiunea de ambasadora la curtea de Londra. Se vorbesce, cá Venosta se va denumi ambasadora la curtea de Vien'a. Camer'a, in siediñia d'in 4 mart., continuä desbaterea asupra cursulu forciatu.

PRUSSIA. Camer'a deputatiloru si-finä activitatea. Foia „Zukunft“ observaza, cá rentorcandu deputatii a casa nu li se voru face porte de triumfu, si nu va tienè nimenea pran liuri in onorea loru. „Una luna au economisatu si cu 100 milioane au maritu contributiunile si imprumuturile, acést'a e darulu liberalismulu nationalu. Nu e mirare, daca poporul nu-i prea place una asemenea activitate, si pentru atari deputati nu se iusufietesce. Tacerea poporeloru e invetiatura pentru reprezentatiuni. Foia „Nation. Ztg.“ organulu liberalistiloru nationali vorbindu despre siediñiile trec. a le camerei dice, cá au fostu „nefructifere si misere“, in care nu s'au lucratu nimicu pentru buna-starea poporulu.

Varietăti.

Amorulu consideratu de crima. De la Calocia s'a ordenatu investigatiune in Semerlinu (cottulu Pestei) intr'o afa

ecore de totu curiosa. Unu proprietariu teneru se duse in satulu numitu pentru a se inteli cu una juna tierana, pre carea o iubiä mai de multu. Abiè ajunse inse in locuint'a acestei tierane si patru paditori de nopte inarmati si intrara in casa conturbandu leniseea amorosiloru si ducandü-i pre amendoi la casa satulu, unde petrecura tota noptea. Demaneti'a tienü judele suata cu juratii satulu si decisera a aplicä numai decätu junelui Romeo 12 bäte. Numai dupa multe rogäri i succese tenerului proprietariu a rescumperä fie care bätä cu câte 1 fl. v. a. si apoi fu escortatu pana la satulu celu mai de apropo. Cinstitulu jude satescu inse nu se ndestulä cu atät'a, ci adunä indata satulu si-tienü o predica petrundieteria despre moralitate, apoi, pentru a da cuvintelorü sale si mai mare pondu, aplicä cele 12 bäte tenerui satene in fati'a poporulu. — Proprietariulu d'in Bai'a a acusatü pre antisti'a comunale d'in Semerlinu pentru acesta procedere arbitraria si judecatori'a d'in Calocia ordinä investigatiune la fati'a loculu.

Cum se cinstescu Romanii cu Sasii d'in Ardealu. Urmele de selavia se mai vedu si asta-di in Transilvania. Romanulu d'in sasime, de va fi celu mai bogatu si mai de frunte in satu inteliundu-se cu sasulu celu mai prapaditu i dice: buna demaneti'a stapanc (!) Hontz! ce mai face stapana (!!!) Trenchena? Era sasulu i raspunde: bine moi Iuvanye, dara Mori'a ta? Asiè sasulu e inca totu stapanu si Ungurulu totu jupanu, era romanulu inca totu numai: moi. Mai slabiti fratiloru cu stapanitulü si jupanitulü acel'a, lasati numirile aceste-a trecutulu intunecosu, si intempinati asta-di pre fie care asiè cum ve intempina elu.

Nebunirea curiosa a unui consiliariu de politica d'in Bränn. Respectivulu consiliariu avea in capital'a Moraviei functiunea secreta, de a face relatiunäri ministriloru de interne de mai nainte despre opiniunea politica si portarea unoru cetatieni de frunte. Lucru firescu dara, cá si Gisera, primariulu cetätiei de atunci, de facia ministru alu internelorü si prepusulu principale alu consiliariulu nostru, fü depinsu prin elu in colorile cele mai negre si ca celu mai neimpaciutu inimicu alu guverneloru trecute, si pana candu se lingusiä primariulu cu cuvintele cele mai dulci si teretorie, d'in dosu lu denunciä ca pre unu revolutiunariu periculosu. In cugetulu, cá ministrulu Gisera posiede acuma scrisorile, cari atät'a-l'au defaimatu pre tempulu primariu sale, mirositorulu nostru dupa parerile si portarea politica a concetationilorü sêi deveni nebunu, si acuma nulu mai audi decätu strigandü: pensiune si demisiune. Asiè si-resbuna libertatea a supra acelora, cari si-au sacrificatu tota vieti'a numai pentru a-o oprime. Voi defaimatori, calumniatori si falsificatori ai opiniunei publice, luati sema, acei-a, carora asta-di le faceti reu, mane voru dispune de sortea vostra.

Klapka a potrecutu in 2 martiu in Timisior'a in interesulu drumulu de feru, ce are sê impreuna Timisior'a cu Aradulu. Pentru infintiarea acestui drumu concessiunea s'a datu lui Klapka. Generalulu, pecum le place foieloru magiare a lu numi, a conferitu cu magistratulu cetätii despre localitatea curtii drumulu de feru. Orecare statotire in ast'a privintia inca nu s'a facutu.

Amvonulu. Cu placere cetimu in nrulu 4 alu „Amvonulu“ cá numerulu prenumerantiloru s'a urecatu preste 990. Acestu numeru frumosu de preumeranti documenten-

teza indestulu câtu de bine a fostu venita intreprinderea dl J. Popfiu, servesce spre lauda zelosulu redactoriu. si spre onoro preutimei romane, ce si prin acestu concursu raru respinge prin fapta asertiunea acelor'a, cari o acusa de indeferentismu.

Premie. Suscriulu pentru de a sterni intré p. o. membrii ai clerulu romanu o emulatiune nobile, cu acést'a vinu a escrie unu premiu de 4 galbeni pentru cea mai buna predica pe Dominec'a S. Rosalielorü.

Doritorii de a concurge la acestu premiu, sê binevoesca a-si strapuno operatelo la subcrisulu pana in 15 mart. st. v. nesmintitu: alaturandu si o epistola sigilata, care sê contiena unu motto si numele autoriulu. — Alu doilea premiu. Asemene mai escriu si unu altu promiu de 4 galbeni pentru cea mai buna predica la mortu cu iertatiuni, care pote tractä despre ori-ce materia acomodata la asemenea ocaziuni.

Operatele concurende sê se strapuna la subcrisulu celu multu pana in 31 martiu st. v. alaturandu si la aceste o epistola sigilata, care sê contiena unu motto si numele autoriulu.

Critisarea se va face prin barbati competenti, cari i va rogä redactiunea „Amvonulu“ anume spre scopulu acestu-a.

Justinu Popfiu.
redactoriulu „Amvonulu.“

Armat'a Maiesätii sale. Ministrulu comunu de rebolu a ordinatu, precum scrie „Zukunft“, ca armat'a comuna de aci nainte sê nu se mai numesca: „armat'a c. r. austriaca“, pentruca numirea acést'a nu corespunde dreptulu mai nou de statu. Armat'a se va numi pre viitoriu: „armat'a Maiesätii sale.“

Sciri electrice.

Bucuresci, 5 martiu. Deputatulu Nicolescu interpelä ieri pre ministeriu cu privire la eventualea lovitura de statu intentiunata. Maioritatea nu dede cuventu lui Nicolescu si decise, ca cuventarea acelui-a sê nu se iec la protocolu. Intri' a deveru cetindu-se asta-di protocolulu fära de interpelatiunea lui Nicolescu, se escä unu sgomotu enormu. Mino itatea si-decliarä intentiunea de a-si dä demisiunea, fiindu cá maioritatea o impedece in cuventare.

Zagrabia, 5 martiu. Partid'a nationalu va dä unu protestu in terminii cei mai energici contra procederi comisariulu regescu la alegecile consilielorü comunali.

Coloni'a, 5 martiu. Se scrie d'in Parisu diurnalulu „Köln. Ztg.“: In cercuri oficiose se vorbesce, cá Moustier este forte multumitu de intentiunile d'in Petropole, cari i-s'au impartesitu prin Budberg; relatiunile cu Prussia inca sunt escelinte; missiunea principelui Napoleone nu pote fi dara de câtu o misiune impaciutoria.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu:
ALESANDRU ROMANU.

Cursurile hartieleru la burs'a de Pest'a in 6 martiu.

	Vend.	tien.
a le Bancei comere. de Pest'a	640	645
„ „ si industriale	202	206
„ „ industriale de Pest'a	230	232
„ Institut. de Cred. ung.	76 1/2	77
Actiunile casei de pastr. pestane	1490	1510
„ „ budense	428	430
„ Societ. morei art.	1290	1300
„ morei vapor. „Panonia.“	1990	2000
„ I. mor. vap. de Budapesta	827	830
„ Asiediam. fabric. in Bud'a	446	448
„ mor. vap. „Concordia“	882	885
„ mor. vap. regesca	580	585
„ mor. vap. priv. de Segedinu	740	760
„ rafin. de spiritiu	605	607
„ I. Societ. ung. de asecur. gener.	660	662
„ Societ. asecur. „Panonia“	260	265
„ „ „Patria“	190	192
Actiun. Tunchulu	69 1/2	70 1/2

Preturile graneloru, piati'a de Pest'a, in 6 martiu.

	Greutatea in pundi.	Pretiu lu me-surei.
Gräu	de 83 p.	5.80 5.90
„	„ 84 „	6.05 6.15
„	„ 85 „	6.15 6.45
„	„ 86 „	6.60 6.70
„	„ 87 „	6.85 6.95
„	„ 88 „	7.05 7.15
Mestecatu	—	—
Secara	78-80	4.60 4.65
Ordiu	68-70	2.85 3.10
„	68-70	2.60 2.80
Ovesu	45-47	1.80 1.85
Porumbu (Cueurudin)	80	—
Fasole (noua)	—	5.70 6.—
Meiu	—	3.10 3.20
Rapitia	—	5.87 6.—
„	—	5.75 5.88

Cursurile la Burs'a de Vien'a, in 5 martiu a. c.

	fl.	cr.		fl.	cr.
Imprumuturi de ale Statului.					
de 5% in val. austr.	52	90	a le Bancei de escontu, austr. iuf. de cate 500 fl. v. a.	588	—
5% scutite de contributiune	57	60	a le Bancei anglo-austriane, de cate 200 fl. (argintu)	115	75
5% Impr. de arg. d'in 1844	73	50	a le Instit. de cred. fone. austr. de cate 200 fl. (argintu)	175	—
5% „ „ 1865	79	—	a le Bancei Comore. triest. d. 500 fl.	450	—
5% Imprum. nationalu	65	75	a le Societ. navig. pre Dun. 500 fl. c.	481	—
5% Metalicele	57	31	a le Lloydulu	500 m. c.	190
4 1/2% „	50	—	a le Morei cu vaporu, Vien. 500 fl.	448	—
4% „	44	25	a le Societ. g. de gasu	200 fl.	278
3% „	33	25	a le Pantii de feru. Pest'a	500 fl. m. c.	380
2 1/2% „	28	—			
1% „	11	10	Obligatiunile Dessarcinării pa-mentulu.		
5% Detor. vech. de statu, sortita	51	—	Cu 5% Austr. inf.	86	75
			5% Austr. sup.	87	—
			5% Boemice	91	50
			5% Moravice	88	50
			5% Stiriaue	88	50
			5% Tiroliane	95	—
			5% Carint. Carniol. litor.	87	—
			5% Ungurosci	69	75
			5% Banat. Temes.	69	50
			5% Croat. Slavou.	69	—
			5% Galicians	64	50
			5% Transilvanice	65	—
			5% Bucovinue	64	50
			5% Ungurosci, cu sortitura	67	50
			5% Banat. detto	66	75
Efecte de loteria.					
Sorti de Statu d. 1864 de cate 100 fl.	80	10			
„ „ 1860 intregu 500 fl.	82	10			
„ „ 1/2 100 fl.	89	75			
„ „ 1851 cu 4% d. c. 100 fl.	74	25			
„ „ 1839, intregu	168	—			
„ „ 1/2	167	50			
Hartie de rento, Como	19	50			
Sorti de a le instit. Creditu	130	75			
„ Societ. navig. pre Dunare	93	—			
„ Triestine de cate 100 fl.	120	—			
„ „ de cate 50 fl.	51	50			
„ de Bud'a	40	50			
„ Eszterhazi-ane, de 40 fl.	130	—			
„ Salm-iane, de 40 fl.	31	50			
„ Palfy-ane de 40 fl.	25	75			
„ Clary-ane de 40 fl.	27	50			
„ St. Genniss-ane de 40 fl.	24	25			
„ Windisehgrätz-iane, de 20 fl.	17	50			
„ Waldsteiniane de 20 fl.	21	—			
„ Keglevichiane de 10 fl.	14	75			
„ Rudolfiane de 10 fl.	14	50			
Actiuni de banca si industriale.					
De ale Bancei nationale	702	—			
a le Instit. de Creditu, de cate 200 fl ungurescu	187	10			
	76	50			
			Actiuni de a le Cäliloru ferate.		
			a le Cälili nord. de cate 1000 fl. m. c.	172	—
			„ Statulu „ 200 fl. m. c.	235	—
			„ Sudu 200 fl. v. a.	170	50
			„ Elisabeta. vest. 200 fl. m. c.	139	—
			„ Carlu-Ludov. 200 fl. m. c.	204	50
			„ Cernauti 200 fl. v. a.	178	25
			„ Boem. vest. 200 fl. v. a.	148	—
			„ de Pardubitiu 200 fl. m. c.	130	25
			„ de Tis'a 200 fl. m. c.	147	—
			„ Rudolfu 200 fl. arg.	80	75
			„ Ardelonoci 200 fl. arg.	188	75
			„ Franc. Ios. 200 fl. arg.	157	50
			„ Ung. Nord. 200 fl. v. a.	76	50
			Obligatiuni de Prioritate.		
			Cu 5% Cal. fer. Elis. de 100 fl. m. c.	100	50
			„ 5% detto 100 fl. v. a. arg.	86	—
			Devise.		
			3 lune.		
			Amsterdamu, 100 fl.	3	—
			Augusta Vindel. 100 fl.	4	96 40
			Berolinu 100 taleri	4	—
			Francfurtu 100 fl.	9	96 40
			Amburgu 100 M. B.	2 1/2	85 60
			Londinu 10 p. sterl.	2	116 10
			Milanu 100 lire n.	5	—
			Marsilia 100 fr.	2 1/2	46 10
			Paris 100 fr.	2 1/2	46 15
			Valuta		
			Corone imp.	—	—
			Galbeni imp.	—	5 54 1/2
			Auru ul marcu	—	5 52
			Napoleon'oru	—	9 28
			Fridericu-d'oru	—	9 60
			Luid'oru, nemtiesci	—	9 40
			Suverani angl.	—	11 86
			Imperiali rusesci	—	9 60
			Argintulu	—	113 75
			Talerii Reunianii	—	1 70
			Asemnat. erar. prusesci	—	1 70